

Krótkie doniesienie – Short communication

Aradus pallescens Herrich-Schaeffer, 1840 (Heteroptera: Aradidae) w Polsce

GRZEGORZ GIERLASIŃSKI^{1*} , GRZEGORZ KOLAGO², ERNST HEISS³

¹ Zbiory Przyrodnicze, Wydział Biologii, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 6, 61-614 Poznań; ² ul. Czarnieckiego 5/8, 30-536 Kraków; ³ Entomology Research Associate, Tiroler Landesmuseum, 2a Josef Schraffl Strasse, A-6020 Innsbruck, Austria

*autor do korespondencji: ggierlas@gmail.com

Abstract. [*Aradus pallescens* Herrich-Schaeffer, 1840 (Heteroptera: Aradidae) in Poland]. This note presents the first observations of *Aradus pallescens* in Poland. The paper also briefly discusses the status of the two subspecies of *A. pallescens*.

Key words: true bugs, flat bugs, faunistics, new record, Poland.

Rodzaj *Aradus* Fabricius, 1803 reprezentowany był jak dotąd w naszym kraju przez 17 gatunków (Lis 1990, 2001; Gierlasinski i Regner 2018; Hebda i in. 2018). W ostatniej dekadzie lista krajowych przedstawicieli tego rodzaju powiększyła się o dwa gatunki – *Aradus mirus* Bergroth, 1894 i *A. ribauti* Wagner, 1956 – znalezione na Dolnym Śląsku (Gierlasinski i Regner 2018; Hebda i in. 2018).

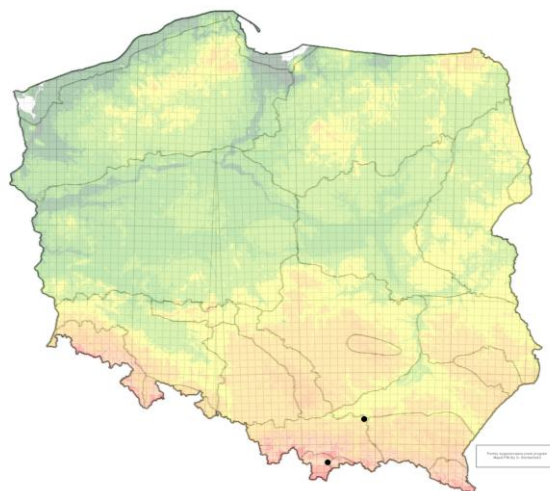
Aradus pallescens i jego ciemniejsza podgatunkowa forma *frigidus* są łatwe do rozpoznania ze względu na swoje niewielkie rozmiary, krępą budowę ciała oraz strukturę czułków. Ponadto samice tego gatunku są brachypteryczne. Kształt genitaliów samca jest bardzo zbliżony do tych spotykanych u również występujących w Polsce, *A. aterrimus* i *A. crenaticollis* (Heiss i Péricart 2007). Podgatunek *Aradus pallescens frigidus* może być i był mylony z *A. aterrimus*, który ma smuklejszą formę, dłuższe czułki i zazwyczaj wąskie, zaokrąglone tylnoboczne kąty segmentów odwłoka. Z kolei *A. crenaticollis* jest większy i ma dłuższe czułki o zupełnie innej strukturze (Heiss i Péricart 2007).

Aradus frigidus, początkowo opisany jako podgatunek z Jakucji we wschodniej Syberii, został uznany przez Tamaniniego (1955) za odrębny gatunek. Jednak dodatkowy materiał, obejmujący całość jego obszaru występowania, pozwolił wykazać brak strukturalnych różnic w porównaniu z *A. pallescens*, co doprowadziło ponownie do uznania, że są to dwa podgatunki tego samego gatunku.

W przeciwieństwie do większości europejskich gatunków rodzaju *Aradus*, które są dendrobiontyczne i mycetofagiczne, odżywiając się grzybami, *Aradus pallescens* pobiera soki bezpośrednio z korzeni roślin z rodzaju posłonek (*Helianthemum* Mill.) Dlatego siedliska

jego bytowania nie znajdują się na lub pod korą drzew, lecz w glebie pokrytej mchem lub niską roślinnością, pod płaskimi kamieniami lub kawałkami drewna (Heiss 2004).

Podgatunek *Aradus pallescens pallescens* Herrich-Schaeffer występuje na niższych wysokościach w strefie akumulacyjnej tarasów rzecznych, natomiast *A. pallescens frigidus* Kiritshenko, 1913 ma ciemniejsze ubarwienie i zasiedla wysokogórskie łąki alpejskie oraz otwarte obszary stepowe w Skandynawii i Syberii (Heiss 2004). Występowanie podgatunku nominatywnego w Europie potwierdzono jak dotąd w Austrii, Chorwacji, Czechach, Niemczech, Słowenii, Szwajcarii, Ukrainie, na Węgrzech i we Włoszech; stanowiska ze Słowacji wymagają potwierdzenia (Aukema 2025).

Ryc. 1. Rozmieszczenie *Aradus pallescens pallescens* w Polsce (mapa wygenerowana niekomercyjnym programem MapaUTM (Gierlasinski 2025)) [**Fig. 1.** Distribution of *Aradus pallescens pallescens* in Poland (map generated by noncommercial program MapaUTM (Gierlasinski 2025))].

Poniżej autorzy prezentują pierwsze stanowiska *Aradus pallescens pallescens* w Polsce (Ryc. 1). W pracy przyjęto granice regionów zoogeograficznych na podstawie Katalogu Fauny Polski [KFP] (Burakowski et al. 1973).

Kotlina Nowotarska: Rezerwat przyrody "Przełom Białki pod Krempachami" [DV37]: 18.10.2024, 1♀, 1♂, pod kamieniami w ławicy rzecznej na brzegu rzeki Białki (ryc. 2, 3), leg. G. Kolago, det. E. Heiss.

Beskid Zachodni: Isep [DA83]: 25.10.2024, 1♀ (ryc. 4), pod kamieniami w ławicy rzecznej na brzegu Dunajca, leg. G. Kolago, det. E. Heiss.

Ryc. 2. Samiec *Aradus pallescens pallescens* znaleziony w rezerwacie przyrody "Przełom Białki pod Krempachami" (fot. G. Kolago) [**Fig. 2.** Male of *Aradus pallescens pallescens* found in "Przełom Białki pod Krempachami" nature reserve (photo by G. Kolago)].

Ryc. 3. Środowisko, w którym został znaleziony *Aradus pallescens pallescens* (fot. G. Kolago) [**Fig. 3.** The environment in which *Aradus pallescens pallescens* was found (photo by G. Kolago)].

Ryc. 4. Samica *Aradus pallescens pallescens* znaleziona w Isep (fot. G. Kolago) [**Fig. 4.** Female of *Aradus pallescens pallescens* found in Isep (photo by G. Kolago)].

Piśmiennictwo – References

- Aukema B. (ed.) 2025. Catalogue of the Palaearctic Heteroptera <https://catpalhet.linnaeus.naturalis.nl>.
- Burakowski B., Mroczkowski M., Stefańska J. 1973. Chrzęszcze Coleoptera. Biegaczowate – Carabidae, część 1. Katalog fauny Polski **23**(2): 1–232.
- Gierlasiński G. 2025. MapaUTM v.6. <http://www.heteroptera.us.edu.pl>; dostęp 1.03.2025.
- Gierlasiński G., Taszakowski A. 2013–2024. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) Polski. <http://www.heteroptera.us.edu.pl>; dostęp 1.03.2025.
- Gierlasiński G., Regner J. 2018. *Aradus mirus* Bergroth, 1894 (Hemiptera: Heteroptera: Aradidae) – gatunek pluskwiaka nowy dla Polski. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **12**: 47–48.
- Hebda G., Gierlasiński G., Regner J. 2018. *Aradus ribauti* Wagner, 1956 (Hemiptera: Heteroptera: Aradidae) gatunek pluskwiaka nowy dla Polski. *Fragmenta Naturae* **51**: 84–89.
- Heiss E. 2004. Taxonomische Notizen zu Europäischen Aradiden II. (Heteroptera, Aradidae). *Zeitschrift der Arbeitsgemeinschaft Österreichischer Entomologen* **56**: 111–113.
- Heiss E., Péricart J. 2007. Hemiptères Aradidae, Piesmatidae et Dipsocoromorphes Euro-Méditerranéens. Faune de France. Volume 91. Fédération Française des Sociétés de Sciences Naturelles. Paris, 509 ss.
- Lis J.A. 1990. Flat-bugs (Heteroptera, Aradidae) of Poland – a faunistic review. *Polskie Pismo Entomologiczne* **59**: 511–525.
- Lis J.A. 2001. Klucze do oznaczania owadów Polski. Część XVIII. Pluskwiaki różnoskrzydłe – Heteroptera, zeszyt 11. Korowcowate (rozwałkowate) – Aradidae. Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Toruń, nr 162 serii kluczy, 35 ss.
- Tamanini L. 1955. Caratteri morfologici e cenni biologici sull'*Aradus frigidus* Kiritshenko. *Memorie del Museo Civico di Storia Naturale di Verona* **5** (1955–56): 45–59.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Otrzymano (received): 3 March 2025
 Zaakceptowano (accepted): 13 June 2025